NORAKSTS
Lieta Nr. A 42597608
A 00078-11/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2011.gada 18.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Aizsardzības ministrijas pilnvarotajiem pārstāvjiem *V.U.* un *A.S.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *E.G.* pieteikuma par Latvijas Republikas Valsts prezidenta 2008.gada 9.aprīļa pavēles Nr.12-v atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Saskaņā ar Latvijas Republikas Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēli Nr.83-v „Par Nacionālo bruņoto spēku štāba personālsastāvu" Zemessardzes */dienesta pakāpe/ E.G.* (turpmāk – pieteicējs) tika piešķirta pirmā virsnieka dienesta pakāpe - leitnants. Saskaņā ar Latvijas Republikas Valsts prezidenta 2002.gada 10.aprīļa pavēli Nr.4-v „Par personālsastāvu" pieteicējs tika paaugstināts virsleitnanta dienesta pakāpē.

Ar Latvijas Republikas Valsts prezidenta 2008.gada 9.aprīļa pavēli Nr.12-v (turpmāk – Pavēle) atcelta Latvijas Republikas Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēle Nr.83-v un 2002.gada 10.aprīļa pavēle Nr.4-v 15.punkts, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 65., 66. un 86.panta otrās daļas 4.punktu.

[2] Nepiekrītot Pavēlei, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt, šādu motīvu dēļ:

[2.1] Pieteicējs nevarēja slēpt informāciju par iepriekšējo sodāmību, jo visas ziņas par personu sodāmību, tiek iekļautas Iekšlietu ministrijas Informācijas centrā.

Pieņemot dienestā Zemessardzē un tālāk dienesta laikā, visas ziņas par virsniekiem un citām personām tiek regulāri pārbaudītas. Pieteicējs nevar nest atbildību par Iekšlietu ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku atbildīgo darbinieku rīcību.

Pieteicējs norāda, ka sniedzot ziņas vadījies no Krimināllikuma 63.panta trešās un devītās daļas. Turklāt Latvijas Nacionālie bruņotie spēki ietilpst NATO un tiek pārbaudīti atbilstoši NATO standartiem. No NATO puses pieteicējam nav pārmetumi izteikti.

[2.2] Pieteicējs norāda, ka saistībā ar viņa izglītību ir ierosināts kriminālprocess un izmeklēšana turpinās. Pieteicēju par vainīgu var atzīt tikai ar tiesas spriedumu, kura vēl nav.

Turklāt informācija par pieteicēja izglītību tika publiskota 2007.gadā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 86.panta trešo daļu administratīvā akta atcelšana iespējama trīs mēnešu laikā no dienas, kad iestāde uzzināja par tā atcelšanas iespēju, bet ne vēlāk kā viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Šis nosacījums ticis ignorēts.

[2.3] Tika pārkāpts samērīguma princips, jo nav ņemti vērā pieteicēja darba rezultāti – pieteicējs saņēmis speciālo izglītību NATO sistēmā, atmīnējis vairākus tūkstošus objektus.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2008.gada 21.jūlijā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā Aizsardzības ministrija (turpmāk – atbildētājs) pieteikumu uzskata par noraidāmu Pavēlē minēto apsvērumu dēļ.

[4] Uz tiesas sēdi pieteicējs nebija ieradies. Pieteicēja pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts A.Ogurcovs tiesas sēdē iesniedza pieteicēja iesniegumu ar lūgumu atlikt lietas izskatīšanu sakarā ar pieteicēja darbnespēju, iesniegumam pievienota arī darbnespējas lapa B (lietas lapa 87-88). Iesniegumā pieteicējs lūdz neskatīt lietu bez viņa klātbūtnes. Pieteicēja

pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē arī paskaidroja, ka saskaņā ar savstarpējo vienošanos ar pieteicēju, nav tiesīgs pārstāvēt pieteicēju tiesas sēdē bez pieteicēja klātbūtnes, līdz ar to gadījumā, ja tiesa skatīs lietu bez pieteicēja klātbūtnes, pieteicēja pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē nepiedalīsies.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotie pārstāvji pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Pavēlē un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem. Atbildētāja pilnvarotie pārstāvji arī paskaidroja, ka lietu var skatīt bez pieteicēja klātbūtnes, jo pieteicējs jau vairākkārtīgi ir lūdzis atlikt lietas izskatīšanu dažādu iemeslu dēļ, tomēr nekādus ne rakstveida, ne mutvārdu paskaidrojumus līdz šim papildus lietā nav iesniedzis. Tādējādi, ņemot vērā, ka lietā ir iesniegti visi lietas izskatīšanai nepieciešamie materiāli, atbildētāja ieskatā, nav pamata atlikt lietas izskatīšanu, jo lietu var skatīt bez pieteicēja klātbūtnes.

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, nekonstatē Administratīvā procesa likuma 268. un 269.pantā paredzētos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai, tādējādi atbilstoši Administratīvā procesa likuma 214.panta pirmajai daļai, tiesa atzīst, ka lietu ir iespējams skatīt bez pieteicēja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties atbildētāja pilnvaroto pārstāvju tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumu un izvērtējot tos kopsakarā ar lietas apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Tiesa konstatē turpmāk norādītos lietas apstākļus.

[6.1] 1991.gadā pieteicējs iesniegumā-anketā par brīvprātīgu iestāšanos Zemessardzē norādījis, ka viņam ir vidējā speciālā izglītība un nav sodāmības, norādīto informāciju apstiprinot ar savu parakstu. (lietas lapa 93)

[6.2] Ar Latvijas Republikas Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēli Nr.83-v pieteicējam piešķirta leitnanta pakāpe. (lietas lapa 62)

[6.3] Ar Latvijas Republikas Valsts prezidenta 2002.gada 10.aprīļa pavēles Nr.4-v 15.unktu pieteicējs paaugstināts virsleitnanta pakāpē. (lietas lapa 63)

[6.4] Nacionālo bruņoto spēku Ģenerālinspekcijas 2008.gada 7.februāra dienesta izmeklēšanas atzinumā konstatēts, ka pieteicējs sniedzis nepatiesas ziņas par savu biogrāfiju un iegūto izglītību, iestājoties Zemessardzē, kā arī dienesta laikā slēpis informāciju par savu iepriekšējo sodāmību (ar Rīgas Ļeņingradas rajona tautas tiesas 1987.gada 27.spriedumu lietā Nr.*/lietas numurs/* sodīts par tīša nozieguma izdarīšanu), par to neinformējot Nacionālos bruņotos spēkus un Zemessardzi. Dienesta laikā, lai saņemtu nākamās dienesta pakāpes, sniedzis nepatiesas ziņas par savu izglītību (nav ieguvis vidējo izglītību */vidusskola/* un */vidusskola/*). (lietas lapa (38 - 53)

[6.5] Ar Pavēli atcelta Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēle Nr.83-v un 2002.gada 10.aprīļa pavēles Nr.4-v 15.punkts, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 65., 66. un 86.panta otrās daļas 4.punktu. (lietas lapa 9)

[6.6] Ar Aizsardzības ministrijas Nacionālo bruņoto spēku komandiera 2010.gada 25.janvāra pavēli Nr.76-VD pieteicējs atbrīvots no profesionālā dienesta rezervē, beidzoties dienesta līguma termiņam, ja līgumu nepagarina. (lietas lapa 65)

[7] Ņemot vērā, ka lieta satur ierobežotas pieejamības materiālus, kā arī to, ka procesa dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē, tiesa spriedumā neatspoguļos attiecīgo lietas materiālu saturu.

[8] Ar pārsūdzēto Pavēli atceltas Latvijas Republikas Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēle Nr.83-v un 2002.gada 10.aprīļa pavēles Nr.4-v 15.punkts. Pavēle pamatota ar Administratīvā procesa likuma 65., 66. un 86.panta otrās daļas 4.punktu.

Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas paredz, ka adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja ir vismaz viens no šādiem apstākļiem, citstarp, adresāts attiecīgā administratīvā akta izdošanu panācis ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu,

kukuļošanu, spaidiem, draudiem vai citām prettiesiskām darbībām (4.punkts). Šādā gadījumā iestāde izvērtē adresāta veikto darbību prettiesiskumu un atceļ šo administratīvo aktu ar tā izdošanas dienu.

No minētā un no lietas materiāliem tiesa secina, ka ir jānoskaidro, vai pieteicējs Pavēles izdošanu panācis ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu vai citām prettiesiskām darbībām.

[9] Atbilstoši likuma „Par Latvijas Republikas Zemessardzi" (tiesību normas redakcijā, kas bija spēkā pieteicēja uzņemšanas Zemessardzē brīdī) 6.pantam par zemessargiem nevar būt personas, kuras sodītas par tīšiem noziegumiem.

Savukārt atbilstoši Latvijas Republikas Zemessardzes dienesta nolikuma (redakcijā, kas bija spēkā pieteicēja uzņemšanas Zemessardzē brīdī) 29.punkta 6.apakšpunktam Zemessardzē nevar uzņemt personu, kura sodīta par tīšu noziegumu.

Arī šobrīd spēkā esošā likuma „Par Latvijas Republikas Zemessardzi" 5.panta trešā daļa nosaka, ka par zemessargiem nevar būt personas, kas sodītas par tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem (..).

No minētā secināms, ka gadījumā, ja persona jebkad ir bijusi sodīta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, tā nevar tikt uzņemta Zemessardzē un līdz ar to nevar arī saņemt attiecīgas dienesta pakāpes.

[10] Ar lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pamatojoties uz Nacionālo bruņoto spēku komandiera 2007.gada 14.novembra rezolūciju tika veikta dienesta izmeklēšana par pieteicēja iesniegtajiem izglītības dokumentiem, sodāmību un Valsts policijas 2007.gada 13.novembra vēstulē Nr.20/22547 minētajiem apstākļiem.

Veiktās dienesta pārbaudes rezultātā 2008.gada 7.februārī tika sastādīts dienesta izmeklēšanas atzinums (lietas lapa 38-53), kurā konstatēts, ka kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanas gaitā tika noskaidrots, ka Pilsrundāles vidusskolas atestāts par vispārējo vidējo izglītību dublikāta sērijas AC Nr.*/atestāta numurs/* uz pieteicēja vārda ir viltots. Minētā dokumenta kopiju pieteicējs laika posmā pēc 2006.gada 4.septembra ir iesniedzis savā personīgajā lietā, tādējādi apliecinot iegūto izglītību. Savukārt cita kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanas gaitā tika noskaidrots, ka pieteicējs ir bijis sodīts par tīša nozieguma izdarīšanu, proti, ar Rīgas Ļeņingradas rajona tautas tiesas 1987.gada 27.februāra spriedumu lietā Nr.*/lietas numurs/* pieteicējs tika atzīts par vainīgu nozieguma izdarīšanā un sodīts par tīša nozieguma izdarīšanu.

No lietas materiāliem izriet, ka sākotnēji pieteicējs ziņas par savu izglītību un sodāmību sniedzis savā 1991.gada 25.septembra autobiogrāfijā (lietas lapa 116), savā 1991.gada 20.decembra autobiogrāfijā (lietas lapa 117), 1991.gada iesniegumā-anketā par iestāšanos Zemessardzē, apliecinot norādītās informācijas pareizību ar savu parakstu (lietas lapa 93), 1992.gada 2.janvārī Zemessarga uzskaites kartītē, apliecinot norādītās informācijas pareizību ar savu parakstu (lietas lapa 114-115), savā autobiogrāfijā bez datuma (lietas lapa 172), kā arī pieteicējs ar savu parakstu savu biogrāfisko datu pareizību dienesta gaitas aprakstā apliecinājis vairākkārtīgi – 2003.gada 12.martā, 2003.gada 21.novembrī un 2007.gada 17.jūlijā (lietas lapa 120).

Izvērtējot pieteicēja norādīto biogrāfisko informāciju minētajos dokumentos, kas sniegta dažādos laika periodos, tiesa nonāk pie secinājuma, ka tā neatbilst patiesībai un ir savstarpēji pretrunīga daļā par iegūto izglītību un attiecīgajiem laika periodiem. Minētais konstatēts arī dienesta izmeklēšanas atzinumā.

[11] No lietas materiāliem izriet, ka iepriekš [10] minētā pieteicēja norādītā viņa biogrāfiskā informācija ir bijusi par pamatu gan Latvijas Republikas Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēles Nr.83-v izdošanai, gan Latvijas Republikas Valsts prezidenta 2002.gada 10.aprīļa pavēles Nr.4-v 15.punkta izdošanai, proti, Latvijas Republikas Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēle Nr.83-v izdota pamatojoties uz 1996.gada 23.janvāra atestāciju pirmās vietnieka (*/dienesta pakāpe/*) dienesta pakāpes piešķiršanai, kurā ietverta pieteicēja norādītā informācija par viņa biogrāfiju (lietas lapa 111-112), kā arī 2002.gada

31.janvāra ieteikums dienesta pakāpes paaugstināšanai, kurā ietverta pieteicēja norādītā informācija par viņa biogrāfiju (lietas lapa 113).

Tiesas ieskatā, persona, kas ieguvusi konkrētu izglītību, to apzinās un var pamatot ar attiecīgu dokumentu, savukārt personas rīcība, ja konkrēta izglītība nav iegūta, bet persona iesniedz dokumentu, kas apliecina šādas izglītības iegūšanu, ir uzskatāma par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, jo konkrētajā gadījumā, pieteicēja sniegtās ziņas par viņa izglītību neatbilst patiesībai, turklāt vēl arī ir savstarpēji neatbilstošas.

Attiecībā par pieteicēja norādīto informāciju, ka viņš nav bijis sodīts, pieteicējs savā pieteikumā norādījis, ka vadījies no tajā laikā spēkā esošā Krimināllkodeksa normām, par sodāmības dzēšanos, līdz ar to uzskatījis, ja sodāmība ir dzēsusies, tā nav jānorāda.

Tiesa konstatē, ka iesniegumā-anketā par iestāšanos Zemessardzē pieprasīts norādīt informāciju par sodāmību, nevis informāciju par to, vai persona ir bijusi sodīta, kā to paredzēja spēkā esošās tiesību normas. Tomēr, kā izriet no minētā iesnieguma-anketas veidlapas, tad ir pieprasīts norādīt arī pantu un laiku, kad persona bijusi sodīta. Arī no spēkā esošā tiesiskā regulējuma nepārprotami izriet, ka Zemessardzē nevar uzņemt personu, kura jebkad ir sodīta par tīša nozieguma izdarīšanu.

Ņemot vērā, ka pieteicējam, stājoties Zemessardzē, bija jāzina attiecīgas tiesiskais regulējums, tajā skaitā šķēršļi, kas nepieļauj personas uzņemšanu Zemessardzē, tiesa secina, ka pieteicējam vajadzēja apzināties, kāda informācija ir norādāma iesnieguma-anketas ailē par sodāmību. Līdz ar to, tiesa atzīst par nepamatotiem pieteicēja argumentus, ka viņš ir uzskatījis, ka sodāmība ir dzēsta.

Savukārt argumentam, ka atbildētājs varēja pieteicēja norādītās ziņas pārbaudīt Iekšlietu ministrijas Informācijas centrā, konkrētajā gadījumā nav nozīmes, jo tas nemaina faktu, ka pats pieteicējs ir apzināti sniedzis nepatiesas ziņas par savu biogrāfiju.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka Latvijas Republikas Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēles Nr.83-v un Latvijas Republikas Valsts prezidenta 2002.gada 10.aprīļa pavēles Nr.4-v 15.punkta izdošanu pieteicējs panācis ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu par savu izglītību un sodāmību, līdz ar to šīs pavēles attiecībā iz pieteicēju ir atceļamas.

[12] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka Latvijas Republikas Valsts prezidenta Pavēle, ar kuru atceltas Latvijas Republikas Valsts prezidenta 1996.gada 4.aprīļa pavēle Nr.83-v un 2002.gada 10.aprīļa pavēles Nr.4-v 15.punkts, ir tiesiska, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā augstāk minēto, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *E.G.* pieteikumu par Latvijas Republikas Valsts prezidenta 2008.gada 9.aprīļa pavēles Nr.12-v atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____ I.Petrovska

Rīgā, 2011.gada 18.martā.